

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1265

D O G M A T I C I .

1266

VIII. fol. 41. p. 2. Excerpta e IV. Libris Sententiar. Thomae Aquinatis, hoc initio: *De sacramentis breuiter aliquid ab opere fratris thome excerpturi &c.* Post Sacraamenta etiam reliqua Dogmata pervadit Excerptor.

IX. fol. 82. *Incipit opusculum de anima extractum de opere fratris alberti lectoris per fratrem Martinum brandenburgensem breuiter ad aliquam noticiam compilatum.* Albertus is lector Albertus Magnus est O. P. deinceps Episcopus Ratisponensis, ad quam Sedem cum a. 1260. pervenerit, liquet *ēpitropum* nostram ante hunc annum scriptam fuisse. Noli vero eam e *Commentariis Alberti in Aristotelem de Anima natam* putare. *Summae Albertinae de Creaturis Partem II.* quae est de Homine, legiturque nunc Opp. omn. edit. Lugd. 1651. T. XIX. f. repraesentat, additis sub finem Quaesitis variis de Resurrectione et altera vita. Excerptorem nostrum apud Quetif. et Echard. non reperio.

Thecae Codicis utriusque Varia ad Rationem ordinandorum Temporum pertinentia interius adscripta sunt.

CCCXXIX.

235 Codex chartaceus, admixtis quibusdam foliis membranis, lat. Sec. XV. Folior. 304. f. partim per columnas, partim lineis longis scriptus complectitur sequentia: I. *Henrici de Hassia Tractatum physicum*, qui inscribitur:

De habitudine caussarum et influxu nature communis respectu inferiorum, ut patet ex nota ad calcem, in qua Autor subtilis Speculator appellatur. Initium est: Quia libenter scire vellem modum naturalis administrationis et regiminis naturaliter agentium mundi inferioris a superiori celestium subcelestiumque caussarum ac utrorumque inter se concathenacionem et dependenciam quam cathecum auream vocant &c. Experimentis maxime hydraulicis principia aevi sui constabilire nititur, seque non minorem, ut tunc erant, Philosophum probat, quam Theologum novimus. Tractatus hujus meminit e Cod. Mellicensi soleritissimus Pezius *Dissert. iſag. in T. I. Thes. Anecd. p. 78.*

II. fol. 9. p. 2. sequitur Tractatus Theologicus de Communicatione Idiomatum in divinis, cuius initium est: *De communicacione ydiomatum. c. 4º* quedam alias dixi que nunc deo fauente propono diffusius et ordinacius pertractare suppositis protestationibus consuetis fieri parvissus in talibus et alias per me factis &c. Series dein tractandorum exhibetur. Quanquam porro Scriptum istud inter opera Henrici de Hassia enumerari non videam, facile tamen ad id ei tribuendum moveor ex eo, quod, ut vidimus, ad morem *Parisinum* provocat autor, quo in emporio literarum *Henricum* claruisse notum est, dum anno 1379. ab Alberto Duce ad plantandum Viennense gymnasium accasereretur. Job. tamen *Launojus* inter

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1267

C O D I C E S

1268

inter Nicolai Oresmii inedita Tractatum ejusmodi connumerat. Ad eius Acad. Paris. illustratam T. II. p. 458.

III. fol. 29. *Tractatus physicus*, ut ex subscriptione liquet, de reductione effectuum specialium in virtutes communes. In summa ora folii lego Johannes Marullien. unde non dubito Tractatum hunc Johanni de Marvella adscribere, quem anno 1359. Philosophiam Parisiis docuisse ex Bulaei Hist. Univ. T. IV. p. 964. disco. Initium ejus sic habet: *Propter ammirari inceperunt antiquitus homines phylosophari. Ammiracio siquidem sensibilium effectuum et transmutacionum rerum corporalium superiorum et inferiorum ad inquisitionem causarum mentem incitabat humanam &c.* Divisus est in Capita XXV. quorum Elenchum ad calcem adjec- tum habes.

IV. fol. 38. p. 2. *Questio de Cometa magistri Heinrici de bassia.* Incipit: *Anno Domini M. CCC. LX octauo. a vigilia palmarum usque ad tres septimanas visus fuit Cometes tempore crepusculi vespertini in parte occiden- tis. Occasione eius questum fuit Vtrum apparicio comete euentuum aliquorum sit signum prenoscitum. Et arguitur, quod non &c.* Id, quod priore Disquisitionis parte contra Astrologos judiciarios ostenditur. Parte altera Positio- nes de Natura et Phaenomenis Cometarum suis rationibus fulciuntur v. g. *Exalacio cometalis ibi ut plurimum medium intersti-*

*cium penetrat pocius, ubi ab eo venti reflectuntur. Figuram corporis comete ex figura porcionis iam inflammate refultare. Cometam raro uel nunquam sub sua propria figura apparere. Cuiuslibet come- te dyameter sive latitudo est mi- nor dyametro stelle, cui apparet equalis &c. Solus, quod sciam, Trithemius hunc Cometam anno- dat, scribit Stanisl. Lubieniecius Theatri Comet. P. II. Amst. 1667. p. 268. Addamus et Hen- ricum nostrum Hassum, qui praesenti Tractatu confirmat, quod de illo praedicavit Petr. Ramus L. II. Prooemii Mathem. Paris. 1567. p. 273. Centesimo abbinc et octogesimo fere anno Mathema- ticas artes Lutetia Viennam tran- stulit: unde brevi per universam Germaniam prosemnatæ Mathe- maticorum tanquam familiae. Scriptionem porro hanc Parisiis etiam- num, ut in re recenti, suscep- tam ab eo fuisse tempus ipsum suadet. Ab iis, qui Henrici ope- ra enumerant, obiter indicatur titulo: *Contra Astrologos*, qui priori solummodo Parti respon- det, ut vidimus, quamvis etiam in Cod. nostro ad calcem legatur: *Explicit tractatus disputativus cum astrologis super iudicijs apparicio- num cometarum, et est totum uni- ca Questio.* Id quod abit a ve- ro.*

V. fol. 45. *Hic continetur de officio tabellionis.* Addidit scriba: *Ne scribam vanum duc pia virgo maria, ubi manum lege pro Ma- ria.* Initium Opellae: *Tractaturi de arte notarie primo videamus,* quid

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1269

D O G M A T I C I .

1270

quid sit notaria Et quid notarius &c. Compendium est fusioris Tractatus de Notariatu seu Tabelloniatu, qui inter plurimos tractatus iuris, quorum primus est de Modo legendi abbreviaturas in utroque iure, Sec. XV. et quidem pluries Argentiae prelum subiit, et subinde Bartolo de Saxoferrato tribuitur.

VI. fol. 52. Exemplar Bullae Bonifacii VIII. ad Philippum Pulchrum Galliae Regem, quae incipit: Karissimo in christo filio regi francorum illustri. Ausulta fili carissime precepta patris &c. et abrupta est post medium in his verbis: Cum quibus sicut cum personis apud te — —. Integrum vide in Actis subnexis Historiae du Differend d'entre le Pape Boniface VIII. et Philippe le Bel Roy de France, quae Petro et Jac. Puteanis debemus, Parif.

1655. p. 48. f. et T. XIV. Annal. Eccl. Odor. Raynaldi ad an. 1301. §. 31. ubi tamen quaedam desunt, ut notant Puteani.

VII. fol. 53. Incipit Alanus de conplanetu nature. Opusculum hoc metris et prosa ad Boetii modum alternans Autoris patria Insulani Flandri, instituto Cisterciensis, aetate Scriptoris Sec. XII. ob eruditionem dicti Doctoris Uniuersalis integrum edidit cum X. aliis Alani tractatibus Carolus de Vijsch ejusdem instituti anno 1654. f. Metra vero, quae numero IX. sunt, emendatoria repraesentavit Polyc. Leyserus in Hist. Poetar. med. aevi p. 1045. Planctus porro inter alia vitia praecipue contra παιδεγασιαν dirigitur, unde in quibusdam Codd. legas: Tractatus contra Sodomiae vitium. In nostro multa circa medium desunt. Incipit:

*In lacrimas risis, in luctus gaudia verto,
In plandum plausus, in lacrimosa iocos &c.*

*Finit: mystice apparicionis dere-
liquit asperius. Sed adhaerent*

*Rhytbmi fine titulo, quorum ini-
tium:*

*Vix nodosum valeo nodum denodare
Et indemonstrabile monstrum demonstrare
Nude volens veneris vultum denudare
Que naturas hominum vult denaturare &c.*

Atque hac chorda per quatuor paene folii columnas oberratur.

Subscriptum est: His sunt rigmi Alani, et:

*Alanum breuis bora breui tumulo sepelivit
Qui duo qui septem qui totum scibile sciuit*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1271

C O D I C E S

1272

primi nempe *duo* *versus* ex *sex*
ejus *tumulo* *Cistertii* *insculptis*,
quos *refert* *cit.* *de Viſch* *in vita*
Alani *ejus* *Operibus* *praemissa*:
Rhythmos *autem* *memoratos* *edit*
Leyferus *cit.* *p. 1092.*

VIII. fol. 68. Versus *τεχνικοί*,
quorum *binis* *praecipua* *semper*
cujusvis *Mensis* *festa* *comprehenduntur*. Ita *Januarius*.

Cistro ianus ep val erbar vendicat oc feli mar ant
Prisca fab aug vincen thi pau po nobile lumen &c.

Cistro manifeste *Circumcisionem*
Domini *nótat*. Versus hos et
Adami de Weleslamjna Kalenda-
rio Bob. et *Proc. Lupacii Ephemeridibus* per singulos Menses
praefixos *iávenio*, aliquantum ta-

men variantes. *Pag. seq.* Sententiae quaedam morales adscriptae sunt et Responsum ad Quaestionem: *Cur in nativitate Domini missae celebrentur*, quod re praefento:

In natale sacro sacre solemnia missae
Quid signent, aut cur ter celebrantur, babes.
Noë prior, sub luce sequens, in luce suprema,
Sub Noe, sub David, sub christo sacra fuere,
Nox, aurora, dies, umbra, figura, deus.

IX. fol. 69. Adversaria *Juri-*
dica, potissimum ex Jure *Canoni-*
co collecta, ad instar Positionum,
aut Summariorum.

X. fol. 87. p. 2. incipiunt
Rhythmica quaedam, et primum
Confessio quaedam *Deiparae* fac-
ta:

Sancta virgo virginum, que genuisti dominum
Triumphatorem zabuli, recuperatorem seculi &c.

Dein Miseriae humanae Contemplatio:

Cum sit omnis caro fenum et post fenum fiat scenum
Cur homo extolleris
Cerne quid es et quid eris, modo flos et reuerteris
In fauillam cineris &c.

Mox nota Sequentia: *Dies ire corporis et anime*, qui incipit:
dies illa &c. Demum: *Confliktus*

Vir quidam extiterat dudum Heremita
Fulbertus francigena, cuius dulcis vita,

Dum

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1273

D O G M A T I C I .

1274

*Dum in mundo fuerat, se deduxit ita,
Quod verba, que protulit, fuerunt perita.*

Interfuit hic per somnium dialogo *Spiritus et Corporis Hominis*

recens defuncti mutuo sibi interitum exprobantium:

*Juxta corpus spiritus stetit et plorauit,
Et his verbis acriter carnem increpauit:
O caro miserrima! quis te sic prostrauit &c.*

Caro culpam damnationis multis in Spiritum regerit, donec a malis geniis adparentibus simul abripiuntur, et Poetae otium faciunt piis meditationibus indulgendi. *Strophae* sunt LXXIX. quarum quaedam numerum τετραεγοφων excedunt. Inter *Fulberti Carnotensis Opera Paris.* 1608. 8. ejusmodi *Rhythmos* invenio, alios memorat *Labbei Bibl. nova Mss.* p. 58. vix tamen ausim nostros eidem tribuere.

XI. fol. 92. absque inscriptione Pars III. *Regulae Pastorales Gregorii M.* quae incipit: *Quia igitur qualis esse debeat pastor ostendimus &c.* et finit: *tui meriti manus leuet.* Habetur edit. *Maur. Paris.* T. II. 1705. col. 33. f. et hic etiam integra, sed errore Compactoris intercepta, ut videbis foll. 202. et 231.

XII. fol. 128. p. 2. Responsum ad Quaestionem: *Vtrum et quomodo intelligendum sit, quod in persona domini nostri ihesu christi est verus deus et homo, et deus ubique est, et tamen humilitas christi ubique non est, sed in certis et determinatis locis &c.* Cui statim adhaeret *Formula chemicae* cuiusdam *Operationis.*

XIII. fol. 131. *Computus Ecclesiasticus* sine autoris nomine, qui est *Johannes Halifax de sacro Bosco s. Busto Sec. XIII.* notissimus suo de *Sphaera* opusculo *Anglus.* Initium: *Computus est scientia considerans tempora ex solis et lune motibus &c.* In Exemplaribus saepenumero typo procufis habentur *figurae*, quibus *Codex noster caret*, qui, ut impressa, in versus definit:

*M christi bis CC quarto deno quater anno.
De sacro Busto discernit tempora Ramus.
Gratia cui nomen dederat diuina Johannes.
Annuat hec nobis huius sic carpere fructum.
Ecclesie christi quo nos hinc fru&ificemus.*

Annumne 1256. an 1244. designare voluerit Poeta, dubium est. De variis *Computuum* seu Admi-

niculorum ad ordinandum *Kalendarium* Autoribus vide *Fabricii Bibl. med. et inf. Lat. v. Computus.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1275

I CODICES

1276

tus. Nostrum cum edit. *Melanchthonis Viteb.* 1549. 8. contuli, sed jam alter interea succreverat *Computus Novus Ecclesiasticus*, cuius aliquot Editiones sub initium Sec. XVI. factas indicavi in *Hist. Typogr. Vienn.* In Cod. porro nostro adhaerent *Tabulae quaedam de Festis mobilibus, Cyclo Solari, Litera Dominicali &c.* quarum una *Gerlandi* dicitur, de quo *Computista* adi *Tanneri Bibl. Brit. et Hib.* qui *Garlandium* appellat. Fol. praeterea 150. p. 2. leguntur *Adversaria* quorundam negotiorum privatorum Hominum, et inter alia: *Nota, quod dominus Ulricus Hulzeger dedit magistro Theodorico de Nyem 4 flor. ex parte domini Eberhardi de Wyys presbiteri maguntinen. ad procedendum in sua causa contra Henricum Ralwoldi poson. causa predicte ecclesie sancti Stephani maguntinen. &c.* Unde concludi posset, *Codicem nostrum ad Rhenum et quidem Constantiensis Synodi tempore exaratum fuisse, cui Theodoricus de Niem notus Scriptor interfuit.*

XIV. fol. 152. Fragmentum *Traetatus Proportionum M. Alberti de Saxonia Scriptoris Sec. XIV. primi Rectoris Acad. Vien. et post Halberstad. Episcopi ex O. S. A. de quo consulendi Scriptt. Univ. Vien. Sec. I. P. 1. p. 24. Ossingeri Bibl. Augustin. et Bibl. Fabricii, quod incipit: Nunc restat uidere penes quid attendatur uelocitas motus &c. et finit: supersedeo gratia breuitatis. Explicit per Albertum de Saxo-*

nia. In edit. Patavina per Matth. Cerdonis de Windischgrätz 1482. 4. a fol. 8. p. 2. tertiam totius Tractatus partem efficit. XV. fol. 154. *Questio de Latitudinibus.* Ejusdem Argumenti opusculum Physico geometricum, iis simile, quae *Alb. de Saxonia, Nic. Horem* sive *Oresmius, Blasius de Pelicanis, f. Pelacanis, Thomas Bradwardinus* dedere, quorum Collectio extat *Venetius per Bonet. Locatellum* 1505. f. Et quamvis initium *Quaestitionis* nostrae diversum sit, incidit tamen per decursum in *Tractatum Joannis de Casali*, qui in dicta Collectione inscribitur: *de velocitate motus alterationis.* Est vero initium: *Prima questio est ista. Cuiuslibet latitudinis incepit ab aliquo gradu quocunque uolueris &c.*

XVI. fol. 173. Formula quaedam Confessionis peccatorum: *Confiteor tibi pater celi et terre &c.* cui subjuncta est precatio ex Psalmis contexta: *Illumina oculos meos &c.* hoc titulo: *Quicunque dicit hos versus scriptos omni die nunquam dampnabitur in eternum, ut patet per beatum Bernardum Abbatem.*

XVII. fol. 174. p. 2. Literae cujusdam Pontificis: *Dilecto filio et Nobili Domino Wilhelmo Comiti Saresberien Salutem &c.* Regrediens ad nostram presentiam dilectus filius nobilis *Vir Damianus de Cathaneis Miles Januen. consiliarius et nuncius noster, quem ad carissimum in christo filium nostrum Richardum Regem Anglie illumitem*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1277

D O G M A T I C I .

1278

*strem ac partes illas miseramus &c.
Rogat Wilhelnum, ut Regi au-
tor sit abolendi quoddam statu-
tum Regium, si tamen ita dici
debeat, contra libertatem ecclesia-
sticam dudum editum et saniori
consilio non seruatum, sed a Ri-
chardo a seductoribus, ut ait, per-
suaso innovatum. Praeterea Da-
mianum reducem in Angliam com-
mendat. Datum Rome apud sanc-
tum Petrum. Pontificem Bonifa-
cium IX. Regem Richardum II.
arbitror, literas vero scriptas
post an. 1393. quo Comitis Sa-
risberiensis titulus Wilhelmo Mont-
acute obtigit.*

XVIII. fol. 175. Brevis Phi-
losophiae in omnes partes suas
Distributio, cuius initium: Phi-
losophia diuiditur in organicam seu
ministram et principalem &c.
Ad calcem: Jo. Cal. Quod, an
Johannem Calderinum, an Cald-
eriam denotet, nescio; video ta-
men per decursum Hugonis a S.
Vi. Didascalicon citari.

XIX. ejusd. fol. p. 2. Johanni-
XXII. Constitutio, quae inci-
pit: Execrabilis quarundam tam
religiosarum quam secularium per-
sonarum ambicio &c. et detonat
contra possidentes plura sacer-
dotia. Subscripta est: Auinione
XIII Kl. Nouembr. Anno secun-
do. (1317) et habetur in Corp.
Jur. Can. inter Extravagantes
tertia.

XX. fol. 177. Summa parua
domini Jo. Andree super 4º Libro
Decretalium. Initium: Christi no-
men inuocans ad honorem ipsius et
Reuerendissimi patris mei domini

Bonifacii Archidiaconi &c. Hic
manca, extat integra in Tractatu
Tract. Juris, T. IX. Venet.
1584. fol. 2. f.

XXI. fol. 183. Incipit margarita bernhardi. Est Index locorum
communium Juris Canonici, indi-
catis Decreti et Decretalium ca-
pitibus, in quibus de quavis pro-
posita materia agitur, videtur
que confessus ad modum Tabulae dictae ab Autore Martiniana
aut Margarita Decreti saepius
typis edita, id quod de Margarita
nostra afferere non ausim. In-
cipit: Verborum superficie peni-
tus resecata de talento credito vo-
bis relinquo socij margaritam &c.
Prima materia, quam excutit,
est Jus Naturale, ultima Conser-
ratio Ecclesiarum et Altarium.
Duos habemus Bernardos, qui in
hoc stadio decurrere, Bottonum
unum Parmensem, Compostella-
num alterum de Montemirato. Ad
quem vero horum Margarita
praesens pertineat, alii dispici-
ant.

XXII. fol. 191. Summa conti-
nens que prohibentur tempore in-
terdicti. Initium: Ad honorem Dei
et gloriose Virginis matris sue,
ut ex. de vsu pal. ad honorem, In-
cipit summula breuis edicionis &c.
Non inveni in Tract. Tractatum
Juris.

XXIII. fol. 195. p. 2. Sum-
ma, ut in calce legitur, breuis de
Processu Judicij, cuius initium
est: Antequam dicatur de proce-
su Judicij, Notandum est, quid
sit Judicium et quot sint species
judicij &c. Non est Johannis de
Vrbach

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1279

C O D I C E S

1280

Vrbach sive *Auerbach*, cuius simile Opusculum cum aliis ejusmodi pluries Sec. XV. typis prodiit, neque in *Tra>* *Tra>* *Juris* reperitur.

XXIV. fol. 200. p. 2. *Urbanus* VI. Pont. Literae, quibus *Angelo Acciajolo* ex Episcopo *Florentino* factio Cardinali primum *S. Laurentii in Damaso*, dein *Ostiensi* et 1409. mortuo adjicit Canonicatum et Praebendam in Ecclesia *Menevensi* (*S. Davidis in Ducatu Walliae*) reddituum *sexaginta marcharum sterlingorum*, quos prius *filius iniquitatis*, ut in literis dicitur, *Ludovicus* (*Donatus*) olim tituli *S. Marci* presbiter *Cardinalis* possederat. Virum hunc egregium ex O. M. ob suspicionem initiae adversum se conspirationis truculentus *Urbanus Genuae* cum 4. aliis Cardinalibus mense Dec. 1385. interemit. Vide *Theod. a Niem L. I. de Schismate* &c. et *Ciaconii Vitas Pontiff.* T. II. De *Ang. Acciajolo* etiam *Mazzuchellii Scritt. d'Italia* Vol. I. P. 1. p. 38. Initium literarum est: *Dum exquisitam tue circumspetionis industriam diligenter attendimus* &c. Ad calcem: *Datum Janue &c.* Adhaeret Injunctio ad Praefides Ecclesiae *Menevensis* de Eo in possessionem mittendo.

XXV. fol. 202. *Incipit liber Pastoralis primus beati Gregorii pape.* Vitio compactoris *Pars III.* jam fol. 92. praecessit. Dimidium *Partis II.* fol. 231. sequetur. Integrum itaque est opus, ut in edit. *Maur. T. II.* p. 1.

XXVI. fol. 214. *Tra>* *Appellationibus.* Incipit: *Viso de bijs que fiunt in Judicijs et tandem de sententia, est videndum de remedijs &c.* Initium istud suadere videtur Tractatum hunc pertinere ad *Summam illam breuem de Processu Judicij*, quam supra indicavimus fol. 195. inscitiaque Compactoris ab illa diremptum. Cum ergo in calce Tractatus legatur: *Explicit summa de Appellationibus edita per Johannem Calderinum*, fieri potest, ut superior quoque illa *Summa* ad hunc Autorem spectet. Neutrum tamen a quoquam illi tribui video.

XXVII. fol. 220. p. 2. *Brevius Commentatio de Casibus, in quibus sententia est nulla ipso Jure, de Privilegiis et Casibus Episcopatibus, et de Casibus Papalibus.* Casus isti saepenumero jam sub Typographiae primordia prelo subiecti extant. Quantum sibi in opella sua placuerit Epitomator noster, ex fine liquet: *Licet libellus iste sit breuis et parvus, potest tamen de eo dici*

Ortulus iste breuis Dulcia poma gerit.

XXVIII. fol. 225. *Copia littere missive per ducem Bituricen. &c. misse dominis Cardin. et fe. re. domino Innocentio pape VII.*

Superscriptio legitur ad calcem hujusmodi: *Dilectis in christo fratribus illis qui buius lamentabilis scismatis tempore dominum Cosmatum*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1281

D O G M A T I C I

1282

tum (de Melioratis) Innocentium papam VII. vocant et illi ut Cardinales assistunt. Dein additur: Premissorum copiam misit Conratus Vnrowe (Unruhe) de Roma domino Johanni (Nassovio) Archiepiscopo maguntin. et quam ego Johannes Muntschemer vicarius in ecclesia Maguntin. copiaui manu propria anno domini 1407. die VI. februarij qui fuit dominica appellata quinquagesima in carnis priuio. Mortuus est Innocentius Romae 6. Nov. 1406. ideo superius additum: felicis recordationis. Initium literarum, quibus bonus Princeps ad res cum Petro de Luna s. Benedicto XIII. componendas hortatur, est: Fratres in Domino nostro Ihesu Christo, qui suis fidelibus dixisse legitur, Vos omnes fratres estis &c. Subscriptio: Parisus. XLI augusti anno domini M°. quadringentesimo sexto. Sancte Romane ecclesie fidelis et deuotus Johannes quondam (Johannis II) Regis francorum filius. dux Bituricen. et Aluergnie, pietaue Balonie (Ve launiae, Velay?) Stamparum et Aluergnie Comes &c. Arverniam

bis hic ponni, mendum non censeo, cum Johannes II. in gratiam Johannis filii anno 1360. partem ejus Provinciae unam *Ducatus* titulo insigniverit. Obiit Filius, auctor Epistolae nostrae, quam editam nullibi me legere memini, anno 1416.

XXIX. fol. 236. *Epistola dirigenda Reuerendo patri domino G. (Gerhardo C. a Schwarzburg) Episcopo Herbipolen. statim post debellationem ciuium Herbipolen. Narrat bellum hoc intestinum et pugnam ad pagum Berchtheim, qua 1400. 11. Jan. debellatum est, Laur. Fries in Hist. vernacula Epp. Würzburg. editus a J. Petro Ludewig in Collect. Scriptt. Episcopatus Herbip. p. 676. Victoriam itaque Episcopo gratulatur Epistolographus noster sermone paene toto ex sacris Literis non inepte depromto, pro vivis et superstitibus clementiam depositit, pro occisis pias exequias, ut si qui forte ad cor reuersi in hora extremi spiraminis sui gemutum contritionis emiserint, Deus paterno misereatur affegu &c. Metrista canit*

Herbipolis sola iudicat ense stola.

Per stolam ipsum spirituale vobis conceditur, perensem seculare vobis non denegatur. Per stolam misericordia designatur, perensem uero iudicium figuratur &c. Vnde Reuerende pater nulli consentiat, qui suadent vobis vindictam absque misericordia, quia forte et sine forte Dei iudicio permisum

fuit, ut clerus vester multipliciter suis demeritis exigentibus castigaretur a subditis, quorum curam negligenter gessimus &c. Ad calcem: Scriptum Nurenberge per me vestrum bumilem seruum Conradum Schilber ipsa die sancti pauli Apostoli Anno Domini M° CCCC°. Sequitur: Secunda epistola

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1283

C O D I C E S

1284

*epistola prefato Domino Herbipol.
statim post priorem directa occasio-
ne debellacionis hostium suorum.
Post prolixo repetitum prioris ar-
gumentum ita prosequitur: Hinc
est, quod Deus mirabilia, que
operatus est vobiscum, approbavit
et firmavit per mirabiliora, que
operatus est Rome cum Domino no-
stro papa (Bonifacio IX) proxima
feria quinta post diem victorie ve-
stre, heri enim habui certissima no-
ua de curia romana, quod XLI
die Januarii post medium noctis
hostes domini nostri pape (Nico-
laus de Columna) videlicet expul-
si Romani, qui magnam adhesio-
nem populi habebant in urbe Ro-
mana, eandem urbem in maxima
multitudine iuxta extimationem
Mille armatorum equestrium tra-
ditorie intrauerunt, et subito vi-
ceperunt forum sive plateam capi-
tolij et potenter tenuerunt usque
post solis ortum sequentis diei voci-
ferantes terribiliter, moriatur pa-
pa et vivat populus Romanus, ex-
pectantes sibi crescere populum in
urbe eis partiale. Sed gentes
Domini nostri pape hoc preuenie-
runt et se armauerunt ac eosdem
hostes uiriliter inuaserunt, quos
tandem Dei nutu ruperunt, vice-
runt, ac quam plures ex eis occi-
derunt, alios captiuarunt. Alii ue-
ro ex hostibus terga vertentes ex-
trorsum fugierunt per portas, un-
de intrarant, eadem hora fue-
runt suspensi ex captiuis Romanis
XXVIII. Tricesimus ex eis
fuit suspensor ipsorum, qui ut di-
citur coactus fuit suspendere inter
ceteros carnalem fratrem et pa-*

*trium ac plures alios de linea sui
generis, ut sic vitam redimeret.
Hec facta fuerunt feria quinta
XV. die Januarij de mane. Se-
quenti die recessit de urbe is, qui
retulit mibi hec omnia, et dicit,
quod et alij quinquaginta Romani,
qui eadem die belli similiter erant
captiuati, debebant, ut dicebatur,
similiter decapitari et maxima ul-
cio fieri. Utinam deus concesserit
eis veram contricionem &c. Rem
narrat eodem paene modo Theodo-
dorus de Niem L. II. de Schism.
c. 27. nisi, quod diem tacet, et
fratri ac patruo substituit patrem
et fratrem, captivosque nume-
rat XXXI. Subscriptio hujus epi-
stolae eadem, sed in Craftino pu-
rificationis beate virginis.*

*XXX. fol. 239. p. 2. Geraldi
de Podio falconis et aliorum Pa-
latii Apostolici Auditorum, dic-
torum de Rota Literae ad Caro-
lum IV. excusoriae, quod VI-
ricum Dybisch de Rytshano Ca-
pellanum ejus in consequendo Ca-
nonicatu et Praebenda ecclesiae
sancti Johannis in Haig (Haugis)
extra muros Heripolen. non pos-
fint praeferre Competitori Hen-
rico dicto Ever de Wertheim
pauperi clericu Herip. Dioec.
Initium: Serenissimo principi et il-
lusterrissimo Domino Domino Karo-
lo Romanorum Imperatori semper
Augusto Domino suo gratioissimo.
Serenissime princeps et illustrissime
Domine. Humillima Recommendati-
one ac orationibus in christo deuo-
tis semper premissis literas celsitu-
dinis vestre cum omni deuocione et
reuerencia alacriter recepimus &c.
Subscriptum:*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1285

D O G M A T I C I .

1286

Subscriptum: *Auinione die XXI. mensis Julij (absque anni nota) Geraldus de Podio falconis et alij sacri palacij apostolici Auditores, ac vestri humiles oratores.*

XXXI. fol. 241. M. Henrici de Hassia *Tractatus de Contractibus*, qui incipit: *In sudore vultus tui &c. et jam Codd. aliis pariter indicatus est.*

XXXII. fol. 282. p. 2. *Sermo de periculis Ecclesie. Hunc sermonem fecit magister Nycolaus Oerem (Orem, Horem, Oresmius) Coram papa Urbano quinto et Cardinalibus In vigilia nativitatis Dominice que fuit quaranta Dominica aduentus Anno domini M° CCC LXIII pontificatus ipsius Anno Secundo. Indicatus Cod. CCCXLII. sed hic erratum in anno; Vigilia enim Nativitatis anno 1364. incidit in tertium Urbani. Ad calcem adtexta est sequens Nota: Quod magister predicus fuit nacione normanus Cancellarius parisiensis. cuius auctoritate et confirmatione licenciantur magistri ibidem. Et in ipso sermone prescripto dominus papa lacrimatus est, ut narrarunt, qui viderunt. Quo expleto quidam cardinalis, qui postea fatus est papa s. Gregorius XI. dixit ad prefatum magistrum, Vos bodie misitis manum in christum domini. At ille respondit, Si male locutus sum, testimonium perhibe. Ego quidquid locutus sum, est scriptura sacra et canonica. Ut autem verificaretur effetus huius sermonis, post obitum prefati domini pape gregorij XI. cepit scisma in eccl-*

Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

F

Rer.

sia tam grande, quale nunquam legitur ante fuisse, et iam ultra annos XX. durauit nimis periculose. (Scriptum hoc igitur circa an. 1399) Item prefatus magister quoque coactus a domino papa accipere episcopatum Invito ipso et renitente. Quod ultimum, ut cetera vera sint, claudicat. Oresmius enim primum anno 1377. et quidem a Carolo V. Rege Francorum designatus est Episcopus Lexoviensis, ut ipse ait in Praef. ad Aristotelis Politica et Oeconomica a se gallice redditia. Vide J. Launoji Acad. Paris. illustr. T. II. p. 457.

XXXIII. fol. 287. *Epistola Luciferi. Initium: Lucifer princeps tenebrarum tristia profundi regens &c. Codd. pluribus, ut docet Index, obvia.*

XXXIV. fol. 288. p. 2. *Observatio brevis de Redemptionibus Censuum. Incipit: Si communitas aliqua vendidit redditus aliquos annuatim soluendos apponendo paclum redimendi, sic distinguit Jo. de Lignano &c.*

XXXV. fol. et p. ead. *Articuli heresum in Maguncia. Initium: Anno Domini M° CCC° XC° circa festum sancti Michaelis In Maguncia inventi sunt isti articuli hetericorum Waldensium. Enumerantur porro XVII. quorum primus: Quod sacerdotes qui represententur a iudeis et christianis, non possunt confiscare corpus dominicum. Ultimus: quod confessio que fit in ambone non valeat quidquam pro populo ibidem confitenti sed est unum figmentum. L. V.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4217

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1287

C O D I C E S

1288

Rer. Mogunt. Nic. Serarii in Collect. G. Chr. Joannis T. I. P. 2. p. 707. lego: Irrepit Moguntiam bisce temporibus (sub Conrado II. electo 1388) Waldensium heres, adeo ut ea infames XXXVI. ciues Bingam abduci et ibidem igne plexi sint.

XXXVI. fol. 289. *Tradatus de periculis Ecclesie*, addidit alia manus, compilatus per Vniuersitatem parisiensem. Est vero Guilielmi a S. Amore Codd. etiam DXLIII. et seqq. representatus, incipiens: *Ecce videntes clamabant foris Angeli pacis amare fabant &c. et alias inscriptus de Periculis novissimorum temporum. Ultimus hic paragraphus C. XIV. qui infit: Si autem cetera praedicatorum &c. deest.*

CCCXXX.

801 Codex membraneus lat. Sec. XI. Folior. 118. 8. eleganter exaratus, et rubricis distinctus hunc Titulum praefert: *De Prescientia dei et Predestinatione. Caput Primum Prime Libri Partis. Initium: Cum omnium que operatur trinitas prescientia eius dispositio et uoluntas aetum precedat. oritur investigatio de prescientia dei. de prouidentia. et predestinatione. de uoluntate dei et potestate &c. Opus ad caussam Godescalchianam pertinens in manus tibi venisse putes. Verum insuntis in praedictum argumentum Capitibus III. Caput IV. ita orditur: Nunc de illa parte fidei est agendum. que ad sacramentum incarna-*

*tionis pertinet. &c. Ita V. de libero Arbitrio, VI. de tribus Virtutibus, quibus domus dei construitur, VII. de Timore Dei, VIII. de Baptismo &c. tractat, ut adeo Συμμιτα potius Dogmatico — Ascetica tradat Autor ἀναρρησις, quam Opus aliquod partibus inter se nexas constans. Pars ejus I. cenfet Capita XXX. quorum ultimum exponit locum Pauli 1. Cor. 13. de Caritate. Pars II. Capitum totidem incipit: *De his qui edificant super fundatum quod est Christus &c. Pars III. Capitum XXIV. orditur de tribus Silentis in illud Sap. 18. Cum medium silentium tenerent omnia, et exit in prolixum Augustini super Genesim locum, qui terminatur: in ara cordis. igne feruide karitatis. Autor, ut videtur, Monachus sua numeris amat includere; ita identidem legas: Tria sunt, quae &c. Quatuor sunt, in quibus &c. Septem sunt, quorum &c.**

CCCXXXI.

Codex membraneus lat. Sec. 410 XIII. Folior. 73. 4. commode perscriptus *Libros IV. An. Manl. Sev. Boethii Scriptoris Sec. VI. de Trinitate cum Commentario* ita continet, ut columna interior angusta *Textum*, exterior lata *Expositionem* reprezentet. Est vero *Expositio* haec, quod quidem Codex tacet, *Gilberti*, non Abbatis Ursicampi O. Cist. ut e Jac. Phil. Bergomensis *Suppl. Chronic.* refert *Vischius* in *Bibl. Cist.*